

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI TÝMU Č. 5

Vedoucí týmu: Ing. Pavel Mařík

Tajemník týmu: Ing. Maria Míková

1. Poslání a charakteristika týmu

Tým pro mosty byl založen v prvním roce vzniku Sdružení pro výstavbu silnic, to je v roce 1981, za účelem předávání vzájemných odborných poznatků a zkušeností v oblasti výstavby a projektování mostů mezi zástupci členských organizací Sdružení. Další podstatnou náplní týmu bylo a je sledování stavu technických předpisů, to je norem ČSN a ČSN EN, TKP a TP pro obor mostů, a **spoluúčast při jejich tvorbě a připomínkování podle odbornosti jednotlivých členů týmu** v oblasti betonu, oceli, sanačních a izolačních hmot a výrobků, mostních závěrů, ložisek atd. Pro členy týmu jsou důležité každoroční **informace jednatele Sdružení o přípravě staveb, o výši finančních prostředků** vyčleněných na dopravní stavby, o změnách zákonů souvisejících se stavbami a informace z jednání Sdružení s MD a ŘSD ČR.

V posledních letech se činnost týmu zaměřila zejména na spolupráci při tvorbě norem EN a ČSN a aktualizaci resortních předpisů, to je na omezení počtu a rozsahu TP, kterých je přes 200. Tak značný rozsah TP, často i jejich zastaralost, vede k nejasnostem, následně k neodborným a protichůdným požadavkům některých investorů a tím k prodražování staveb.

2. Dosavadní činnost týmu

Od roku 2008 je tým svoláván jednou za rok, a to jako jednodenní. Při jednodenním jednání probíhá v dopoledních hodinách jednání dle programu na pozvánce a na odpoledne bývá zajištěna odborná exkurze na vybrané mostní objekty.

V roce 2023 se 30. jednání uskutečnilo dne 5. prosince v Praze. Jednání se zúčastnilo 7 členů, 5 hostů a 3 členové se připojili online přes aplikaci MS Teams.

3. Členská základna týmu (stav k 31. 12. 2023)

Tým je složen z odborníků z oblasti projektování a výstavby mostů z členských organizací Sdružení a přes 20 let jsou na jednání týmu zváni zástupci specializovaných firem, které souvisí s mostní výstavbou – hydroizolace, ložiska, sanační hmoty apod.

V současné době má tým pro mosty **24 členů a 6 „stálých hostů“**, kteří jsou na jednání týmu zváni pravidelně. Na jednání týmu pro mosty jsou rovněž zváni zástupci ŘSD ČR, ČVUT v Praze, Fakulta stavební a VUT v Brně, Fakulta stavební.

Ze stálých hostů se v posledních letech pravidelně zúčastňuje jednání týmu Ing. J. Hlavatý, Ph.D., ŘSD ČR, který podává týmu aktuální informace týkající se problematiky mostů řešené v rámci ŘSD ČR, a Ing. D. Šimlerová, PRAGOPROJEKT, a.s., která podává informace o stavu v přípravě a připomínkování resortních předpisů MD. Ze specializovaných firem se většiny jednání zúčastňuje Ing. K. Matějů, CSc., IZOMEX, s.r.o. – hydroizolace, a J. Horský – laboratoř Horský s.r.o., která provádí zkoušky hydroizolací mostovek. Důležitá pro jednání týmu je pravidelná účast jednatele Sdružení Ing. Petra Svobody.

Současným vedoucím týmu je od 8. 12. 2016 Ing. Pavel Mařík z firmy SMP CZ, a.s., a tajemníkem týmu je od dubna 2019 Ing. Maria Míková.

4. Výsledky činnosti týmu v roce 2023 včetně zhodnocení činnosti a plnění úkolů

V průběhu jednání týmu byly podány a projednány následující informace:

Ing. Jiří Hlavatý, Ph.D., ředitel Úseku kontroly kvality staveb Ředitelství silnic a dálnic ČR prezentoval poruchy na mostech, se kterými se v poslední době ŘSD ČR setkalo na svých stavbách.

Poté informoval o digitálních systémech ve správě ŘSD ČR. Na úvod představil Centrální Evidenční Systém (CES). Informoval, že v loňském roce proběhla opětovná registrace uživatelů do aplikace, která probíhá již plně automaticky. Každé pondělí probíhá školení pro nové uživatele. Byly osloveni výrobci zásadních materiálů, výrobků a směsí k zahájení registrace a vložení jejich produktů.

Veškeré schválené varianty výrobků za stavbu je možno operativně vypsát do excelovského souboru. Došlo k úpravě finálních výpisů schválených výrobků pro stavbu a možnosti jejich editace. Byl dořešen systém práce výrobců s databází jejich výrobků, čímž došlo ke snížení pracnosti, kterou má zhotovitel při podávání žádostí o schválení výrobku na stavbu. Vyšší informovanost uživatelů o nových funkcionalitách (položka menu Informace, možnost stažení manuálů). Postup předschvalování zkoušek typu AS a průkazních zkoušek BS byl doplněn o požadavky laboratoří. V návaznosti na větší zapojení výrobců dojde ke zjednodušení vkládání žádostí. Pracuje se především na schvalování průkazních zkoušek betonových a asfaltových směsí a schvalování typových dokumentací a CTD v CES.

K 1. 11. 2023 měl CES celkem 425 uživatelů, bylo schváleno 1 235 materiálů na stavbě a bylo založeno 18 staveb.

K elektronickému stavebnímu deníku (ESD) Ing. Hlavatý zmínil, že dle ZTKP má být vždy použit u nadlimitních veřejných zakázek. U ostatních zakázek je použití ESD v kompetenci zadavatele zakázky a v případě ŘSD je ESD veden z rozhodnutí zadavatele na zakázkách dle Zelené knihy FIDIC. Software je členěn na webovou aplikaci, mobilní aplikaci a desktopovou aplikaci. V mobilní aplikaci prozatím nefunguje podepisování. Vývoj ESD probíhá 3 roky a aktualizace probíhají průběžně na základě rozvojových požadavků. K 1. 11. 2023 bylo v systému 3 178 stavebních deníků, 70 845 podepsaných zápisů a 1 047 aktivních uživatelů.

V dalším bodě informoval Ing. Martin Luňáček, Ph.D., MBA, z Ředitelství silnic a dálnic ČR o připravovaných TKP 18. V rámci pracovních skupin pro beton se řeší zkouška CHRL, recyklace, průkazní zkoušky a UHPC. Činnost skupiny pro vibrolisované výrobky byla již ukončena, neboť je problematika zapracována. V rámci TKP 18 je navrženo nové rozdělení, a to na technologii čerstvého betonu, prefabrikaci a betony s recyklovaným kamenivem. Měla by být zařazena nová Příloha 1 – Průkazní zkoušky. U vibrolisovaných výrobků dojde k doplnění článků 18.1.2 a 18.2.4.4. a také úpravě článku 18.2.13 Vibrolisovaný beton – požadavky (specifikace) na: „Pro betonové směsi výrobků vyráběných vibrolisovanou technologií jsou odlišné požadavky na výsledné parametry a požadavky na složení směsi, které se řídí dle výrobkové normy daného typu výrobku, dále neplatí požadavky na průkazní zkoušku dle Přílohy 1, kap. 18 TKP.“ Uvedeny byly také změny v člancích 18.4.2.1 a 18.4.2.9. Ruší se tabulky 2 až 4. Termín pro předání čistopisu je duben 2024. Následně bude dokument zaslán k připomínkám.

Ing. M. Luňáček poté zmínil směrnici GŘ č. 8/2021, která je platná od září 2021 a která nahrazuje metodický pokyn z 1. 11. 2008. Dochází k novému dělení závěrečných zpráv, a to na souhrnnou/díličí zprávu zhotovitele o hodnocení jakosti stavebních prací (SZZ/DZZ) a zprávu zhotovitele o hodnocení jakosti stavebních prací objektů cizích majetkových správců (ZZM).

Ing. Dagmar Šimlerová informovala o vadách a chybách při zpracování projektové dokumentace. V poslední době často dochází ke spojování dokumentace DÚR a DSP do DUSP. Tato dokumentace musí respektovat všechny podmínky pro zpracování DÚR a také přesně zpracovat i podmínky DSP. Tato dokumentace je zpracovaná podle vyhlášky

č. 583/2020 Sb., Příloha č. 2. Také další stupeň dokumentace pro výběr zhotovitele musí být řešen dle platných předpisů – vyhlášky č. 146/2008 Sb. V roce 2022 vešla v platnost směrnice pro dokumentaci staveb pozemních komunikací, která přehledně řeší podmínky ve vazbě na platné zákony a vyhlášky, které určují dokumentace a související podmínky. Ve velkých projektových firmách je zpravidla oddělení, které informuje pracovníky o aktualizacích a změnách předpisů, zákonů a vyhlášek. V menších firmách a u OSVČ se často dochází k používání již neplatných předpisů. Taktéž je to způsobeno opisováním textů a výkresů.

Velkým problémem bývá také koordinace jednotlivých objektů na stavbě. Výstup, který bývá předložen ke kontrole, má charakter dokumentace z různých staveb. Při projednávání připomínek také vychází najevo, že projektanti připomínky nečetli a nepřipravili jejich řešení.

Chybou ve zpracování dokumentace bývá také nedostatek podkladů, které stanoví základ řešení projektů. Požadavek na geodetické zaměření území, základní inženýrskogeologický průzkum, korozní a hydrotechnický průzkum, posouzení vozovek z hlediska poruch a jejich materiálů při opravách bývá překážkou.

Argument u nedostatečného geologického průzkumu podle TP 76 někdy bývá, že území je stejnorodé a další průzkum by více neukázal. V realizaci takové dokumentace je potom třeba z důvodu nedostatečného inženýrskogeologického průzkumu problém odlišného založení a s tím spojené ZBV.

Řeší se také aktualizace některých norem pro mosty. Připravuje se revize ČSN 73 6200:2011 Mosty – Terminologie a třídění a ČSN 73 6201:2008 Projektování mostních objektů. Je třeba také řešit revizi ČSN 73 6242:2010 Navrhování a provádění vozovek na mostech pozemních komunikací, ale je třeba sehnat odborníka na komunikace a izolace.

K revizi ČSN 73 6201 již probíhají jednání se zástupci pro vodohospodářské části normy a železniční části. V problematice vody (kapitola 12 a 13) nejsou velké změny. Je třeba podrobněji řešit propustky s odkazy na TP 232 – Propustky a most malých rozpětí (2012), TP 204 – Hydrotechnické posouzení mostních objektů na vodních tocích (2009) a opravit chyby v aktuálním znění (např. chybně uvedená šířka místo délky apod.).

V rámci železnic je nutno řešit rozšíření parametrů pro vysokorychlostní tratě, tj. pro rychlosti vyšší než 200 km/h. Připravují se také tzv. rychlá spojení (VRT), kde se uvažuje s rychlostí do 350 km/h. Ze strany zadavatele Správy železnic jsou k dispozici pouze informativní materiály ve formě manuálu, který vychází z francouzských zvyklostí. Normativní sjednocení však zatím nebylo nastaveno. Doplnění normy v rámci revize by mělo stanovit jednotné podmínky pro prostorové a konstrukční uspořádání mostních objektů a opěrných zdí na železnici a nad železnicí a také je třeba stanovit požadavky a podmínky pro vybavení řešených inženýrských konstrukcí.

Také je třeba normu sjednotit s dalšími normami, konkrétně ČSN 73 6200:2011 Mosty – Terminologie a třídění, ČSN 73 62220:2011 Evidence mostních objektů pozemních komunikací, ČSN 73 6221:2018 Prohlídky mostů pozemních komunikací, ČSN 73 6222:2013+Z1:2015 a eurokódy z roku 2010. Terminologie musí být také navázaná na ČSN 73 6101:2018 Projektování silnic a dálnic a ČSN 73 6110:2006, která je ovšem nyní v revizi a norma byla přeplánovaná na rok 2024. Problémem je také vedení inženýrských sítí v a na mostu, především vedení plynovodních potrubí a produktovodů.

Ing. Jan Volek stručně informoval o revizi ČSN 73 6200. Proběhlo úvodní jednání zpracovatelů, na kterém zazněly náměty k revizi. Bylo domluveno, že pojmy a termíny budou seřazeny abecedně. V příloze zůstanou uvedeny termíny označující konstrukce v současnosti již nebudované. Třídění jednotlivých typů mostů, částí mostních objektů bude uvedeno logicky po jednotlivých úrovních názvosloví. Norma bude uvedena do souladu s dalšími navazujícími normami, českými i evropskými, a dalšími dokumenty pro mosty, jako jsou mostní listy, protokoly z mostních prohlídek a systémy, jako např. Centrální evidence vad a evidencí mostů, např. BMS. Některé názvosloví bude doprovázeno větším počtem

obrázků, než je to v současné normě. Obrázky budou ukazovat též rozhraní jednotlivých částí mostů tam, kde to dnes není zcela jasné (například měření rozpětí u ráků, hranice mezi spodní stavbou a nosnou konstrukcí ráků). Dojde k oddělení terminologie pro drážní mosty a mosty pozemních komunikací. Dojde k oddělení názvosloví pro mosty různých stavebních materiálů, především betonu a oceli.

Ing. Petr Svoboda připomenul významné aktivity Sdružení za poslední období. Všechny tyto informace jsou dostupné na webu Sdružení a jsou distribuovány pověřeným zástupcům členských organizací s příslušnými přístupovými právy formou pravidelných Informací. Informoval o připravovaném školení STEPS, které proběhne v lednu a únoru 2024, o dokončené revizi TP 170, který čeká na publikování, aplikaci Elas, školeních, které bude Sdružení pořádát s využitím dotace a ESG.

Následně Ing. Svoboda informoval o studii dostupnosti kameniva pro plánované stavby dálnic a silnic I. třídy a železniční infrastruktury. Cílem bylo vyhodnotit stav a perspektivy využívání ložisek stavebního kamene a štěrkopísku na území ČR, kvantifikovat vývoj spotřeby surovinových zdrojů pro zajištění realizace plánovaných staveb dopravní infrastruktury, pro jednotlivé kraje zhodnotit reálnou životnost disponibilních objemů zásob těžených ložisek stavebního kamene a štěrkopísku, analyzovat průběh povolovacího procesu k zajištění veřejnoprávních povolení pro otevření nové těžební lokality a definovat zásadní problémy v povolovacím procesu a navrhnout doporučení pro další etapy řešení.

Výstupem je revize zákona č. 416/2009 Sb. v podobě zákona č. 465/2023 Sb., kde jsou řešeny kritické nerosty, ložiska strategického významu, vyvlastnění, zrychlená povolovací řízení týkající se těžby. Zavádí zvláštní právní režimy pro správní řízení o stanovení dobývacích prostor, povolování těžby a vyvlastňování nemovitostí ve prospěch těžby. Účelem je zrychlení a usnadnění těchto správních řízení a omezení procesní ochrany práv vlastníků, obcí i dotčené veřejnosti na jedné straně a veřejných zájmů chráněných zvláštními zákony na druhé straně. Zvláštní právní režimy mají platit pro obecně (zákonem) vymezené „kritické nerosty“ a dále pro individuálně vymezená „ložiska strategických nerostů“ (vymezená formou nařízení vlády). To jsou ložiska vymezené dvěma znaky. Materiální znak spočívá v tom, že jde o ložiska „kritických nerostů“, což mají být v zákoně taxativně vyjmenované druhy nerostů (včetně vápence, stavebního kamene a štěrkopísku). Formální znak spočívá v tom, že jde o ložiska, která vymezení vláda formou nařízení. Zavádí vyvlastňovací účel ve prospěch těžby „ložisek strategických nerostů“. Zavádí – prostřednictvím odkazu na zvláštní ustanovení liniového zákona o vyvlastnění – urychlený režim vyvlastňování nemovitostí ve prospěch těžby (s omezenou ochranou práv vlastníků nemovitostí). Zavádí do horního zákona a do zákona o hornické činnosti zvláštní procesní pravidla urychlených správních řízení týkajících se těžby, správní řízení týkající se těžby „kritických nerostů“, resp. „ložisek strategického významu“ mají být podobně urychlená, jako jsou nyní urychlená správní řízení o povolení a umístění staveb veřejné infrastruktury v režimu liniového zákona. Tímto došlo k definování veřejného zájmu v oblasti těžby a návazně také surovinové potřeby pro strategické infrastrukturní projekty. Veřejný zájem ochrany životního prostředí dále existuje, došlo pouze k určitému vyrovnaní obou (někdy protichůdných) veřejných zájmů.

5. Související pracovní jednání

V roce 2023 proběhla:

- účast na 24. poradě vedoucích a tajemníků týmů Sdružení dne 20. března 2023,
- účast na zasedáních správní rady Sdružení v roce 2023 – vedoucí týmu,
- pravidelná účast přípravného výboru mezinárodního symposia MOSTY 2023, MOSTY 2024 a diskuzního semináře Mosty 2023,
- účast na 28. mezinárodním symposiu MOSTY, které se konalo 20. a 21. dubna 2023,
- účast v předsednictvu mezinárodního semináře Mosty,
- účast na diskuzním semináři Mosty dne 12. a 13. října 2023.

6. Informační zdroje a spolupráce s jinými institucemi

Členům týmu jsou na jednání pravidelně předávány informace:

- z MD, ŘSD ČR, SFDI o financování a přípravě staveb prostřednictvím jednatele Sdružení;
- o úpravách zákonů souvisejících s výstavbou mostů – jednatel Sdružení Ing. P. Svoboda;
- o hlavních činnostech Sdružení a pořádaných odborných akcích – Ing. P. Svoboda;
- o aktuálním stavu v tvorbě a připomínkování resortních předpisů – Ing. D. Šimlerová;
- z TC 254/WG 6 o EN pro Hydroizolační pásy a folie – Hydroizolace betonových mostovek – Ing. D. Matoušek;
- informace od výrobců a zhotovitelů hydroizolací mostů, výrobců ložisek, mostních závěrů apod. – Ing. Matějů, CSc., IZOMEX, s.r.o., Ing. F. Řehoř, Ph.D. – informace z TC 167 Ložiska apod.

7. Plán činnosti na rok 2024, předpokládané termíny jednání

Činnost týmu bude nadále zaměřena na:

- úpravy zákonů prostřednictvím jednatele Sdružení Ing. Svobody;
- vzájemné informace a zkušenosti z přípravy a výstavby mostních objektů;
- účast na přípravných výborech mezinárodního sympozia MOSTY 2024 a diskuzního semináře Mosty;
- práce v předsednictvu sekce na mezinárodním sympozium MOSTY 2024;
- účast vybraných odborníků v TRR při zpracování a připomínkování TKP, TP, ČSN – účast v technické radě na TP 42 Opravy, obnovy a přestavby ocelových nosných konstrukcí mostů, TKP 19 C Protikorozní ochrana ocelových mostů a konstrukcí při opravách a rekonstrukcích, TP 124 Základní ochranná opatření pro omezení vlivu bludných proudů na mostní objekty a ostatní betonové konstrukce pozemních komunikací;
- podávání informací o aktuálním stavu TP, TKP, EN a ČSN pro obor mostů;
- účast na odborné publikační činnosti – zpracování odborných článků do zpravodaje SILNICE MOSTY.

V roce 2024 je plánováno jednodenní jednání týmu pro mosty, a to na červen 2024.

Zpracovala: Ing. Maria Míková
Schválil a upravil: Ing. Pavel Mařík

V Brně dne 12. 2. 2024